

Erzsébetváros és vidéke.

Társadalmi, közművelődési, közigazgatási és közgazdasági hetilap.

Előfizetési árak: Egész évre 6 K, félévre 3 K, negyedévre 1 K 50 f, egyes szám 12 f. Hivatalos hirdetések díja: 100 szó után 4 K, minden megkezdett további 100 szó után 1 K 50 f. Nyilttéri közlemények soronkint 30 f. Egyéb hirdetések díjai a kiadóhivatalban tudhatók meg.

Megjelenik
minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: Mándi Szabó Miklós.
Kiadó laptulajdonos: Scholtes Albert.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőség címére küldendők az ev. ref. papi hivatalba.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Névtelenül beküldött cikkeket lapunkban nem közölhetünk.

Költségvetés. (Törvénszék építési pótadó.)

Minden városnak, mely mint olyan élni akar a haladás, a fejlődés kérdéseivel számolnia kell. Városunk e nagy kérdés előtt nem dughatja össze tétlenül a kezét. A fejlődést és haladást programul tűzte ki, nagymértékben meg is hozta rá az áldozatokat. Hogy többet ne említsünk, ott van az állami főgimnázium építése, az utcák aszfaltozása és kövezése, a kaszárnyák építésére és javítására hozott anyagi áldozatok, újabban egy igazságügyi palota telek vásárlása és építetési költségei. Nyilvánvaló, hogy am azok és emezek meg még több, egy városban elengedhetetlen szükségességű dolgok létesítése, mikről csak lapunkban is annyi szó esett tetemes kiadással járnak.

Igy, mint elodázhatatlan szükségességű dolog kiadásának fedezetére volt kénytelen a város már a múlt évben megszavazni a törvénszéki palota építési pótadóra a 6%-os pótadót, mely a jövő évi költségvetésbe fedezet gyanánt felvétellett és újlag elfogadtatott a f. hó 6-án tartott képviselőtestületi közgyűlésen.

Minden félreértések és esetleges ferde világitású magyarázatok kikerülése végett lapunk mint a közvélemény organuma hasznos szolgálatot vél teljesíteni azoknak, kik nem tagjai a képviselőtestületnek ha ez úton ismerteti egész terjedelmében ama tanácsülésen felolvasott és előterjesztett költségvetési előirányzati javaslatot.

Világos lesz ebből a nemes intentio, mely szem előtt tartatott a pótadó megszavazásánál.

Ám az igazság documentálására adjuk a szót a javaslatnak.

A városi tanács a jövő évi költségvetést az alábbi jelentéssel terjesztette a közgyűlés elé:

Tekintetes Képviselőtestület!

Erzsébetváros szabad királyi város 1906. évi költségvetési előirányzatát a következő jelentéssel van szerencsénk előterjeszteni.

A bevételek első címe alatt a f. évi költségvetés szerint felvett bevételi maradvány van előirányozva. ---

A második cím 8. és 9-ik tételénél

felvett törzsvagyton összege a 6/1905. sz. közgyűlési határozat értelmében az új törvénszéki épület telkének megvételére fordított. Ezért a cím végösszege 2003 koronával kevesebb bevételt tüntetett fel.

A megvásárolt telek ideiglenes haszonbér-jövedelmét azért nem vettük fel külön tétel alatt, mert az államkincstárral kötött szerződésünk értelmében az Igazságügyi miniszterium ezen ingatlant bármikor birtokba veheti. S ezért ezen összeg, mint bizonytalan ideig szereplő bevétel az V-ik cím alatti rendkívüli jövedelmek 7-ik tételénél nyer elszámolást.

A III. és V. címnek a zárszámadás adatai alapján szerkesztett előirányzata lényegesebb eltérést nem mutat.

A múlt évi előirányzattal szemben csak a IV. címmel van nagyobb eltérés, miután a jövő évre a 17. tétel alatti közevetvám jövedelmet külön költségvetésben irányoztuk elő, mert az engedély okirat értelmében az e címen befolyó bevételek kizárólag csak közevet létesítésére fordíthatók.

A kiadások I. A. B. C. D. E. II. és III-ik cím tételei a múlt évi előirányzat összegeivel megegyezők.

TÁRGA.

Egy eljegyzési hirre.

(Tanácsok egy fiatal barátomnak).

Mielőtt elvennéd, akit kiszemeltél:
Tapogass jól végig a szivén, a lelkén.
Nézd ki a szeméből, tud-e álmodozni?
S szokott-e patyolat ágyán imádkozni?
Ha a mezón jártok: kap-e a virágon?
Megáll-e a szeme a vadrózsaszálon?
Fitymálva, kicsinylön nem mondja-e rájuk:
Hogy csak az aloék az igaz virágok.
Ha jártok az utcák nagy forgatagába,
És nyújtja felétek kis kezét az árva:
Vet-e legalább rá, szive melegéből,
Egy szánó pillantást szépséges szeméből?
— Adj dalt a kezébe, gyöngytiszta sorokból,
A melytől a szivünk érzése kicsordul,
A melytől az ember mintha jobbá lenne...
Meg tudja-e lelkét fűrésztetni benne?
S mig beszélsz az édes anyádról,
Egyszerű parasztos, nádas hajlékáról,
Odahuzó szived, minden melegével:
— Gyönyörű kis fejét nem fordítja-e el?

Oh mert ha a szivét helyén nem talalnád,
Hasztalan számítod minden gazdagságát,
Hasztalan álmodnád a leggyönyörűbbnek:

— Küld neki vissza az arany jeggyűrűdet!!

Szabolcska Mihály.

Ész és szív.

Irta: Ely.

Ha a szív nem lenne,
Mi szeretni tudna;
Az ész egymagába
Tán megbolondulna...

De ha ész nem volna,
Csak a szivünk lenne;
Mindenki ész nélkül,
Igazán — szeretne!

Hogyan készül a lap?

Asszonyom! Tudja-e, hogy a kérdésre nem olyan könnyű a felelet, mint az első tekintetre látszik.

De nem ám.

Rákosy vagy nemes nevén Sipulusz egy kíváncsi asszonyságnak maradandóbb benyomások okáért egy alkalommal minden kétséget kizáró-

lag az ő szellemességével demonstrálta is hogyan készül a humor.

Nem kérdeztük ugyan meg, de a leírás után nincs okunk kételkedni a felől, hogy önagsága csakugyan így szólhatott: no ez sikerült. Hát a mi szellemességünk a ipuluszéhoz képest előre bocsátjuk olyan kis dio héjszerű csolnak egy mély-járatu hajóhoz viszonyítva.

Igy hát a kérdés bár épen olyan fogós mint a fent jelzett hölgyé; feleletünk nem lehet olyan csattanós, mint amaz országos nevű iróé. Sokkal inkább azzal kezdhetnők a feleletet, mint az egyszeri rektor — a kalvinista typosok e kivesző alakja — ki midőn a tudós profeszora körmon font kérdést feladta elővette sovány díjlevelet, s e szavakkal vezette be feleletét: ehez méltóztassék kérdéseket szabni. Mi is, a mi szűkös viszonyunkat és egy ilyen vidéki lap készítésének sok bajait mutatjuk be feleletünkben.

Igen, mert tetszik tudni: non semper idem. Hiszen vannak lapok, hol a főszerkesztő neve olyan, mint a jó bor, melynek nem kell céger.

Sok helyen a nagy nevű főszerkesztő azt sem tudja, kik szellemi és kik phisikai munkatársai.

Hogy mi nem e magas kategóriába tartozunk, ha e felett kétsége volna; mi nem tudjuk igaz képét akkor elővarázsolni lapunk előállásának.

A IV. cím alatt a vámshíd kijavitására felvett összeg képez új tételt, melyet a segesvári államépítészeti hivatal sürgős felhívására kellett előirányoznunk. A mennyiben az 1500. korona a híd kijavitásával járó költségek fedezésére nem lesz elegendő, a még szükséges kiadást a VI-ik cím terhére fogjuk kiutalni.

Az V. VII. és VIII-ik címnél nincs lényegesebb eltérés.

A VI-ik címnél az előző évi előirányzattal szemben 1000. koronával kevesebb kiadást vettünk fel, azon indokból, hogy a költségvetés mérlegében az összes kiadások a bevételek összegéből fedezhetőek legyenek. — Tekintettel azonban arra, hogy e cím alatt a múlt évben 5000 azelőtti évben pedig 6000. korona lett előirányozva s a zárszámadások igazolása szerint még ezen összegek sem voltak elegendők az előre nem látható kiadások fedezésére, e miatt a jövő évre felvett 4000. korona teljes összegében fentartandó, azt kisebb összegre redukálni semmi szín alatt sem lehet; már azért sem, mert a vámshíd javításával s az évközben mindig felmerülő előre nem látott épület javítások, anyagszer vásárlások, hirdetések, és árok munkákkal járó kiadások fedezésére még ez az előirányzat is aligha kellő fedezetet fog nyújtani.

Általában a költségvetés többi tételei is a zárszámadás adatainak mérlegelésével a legszigorubb takarékoság elve alapján csak a legszükségesebb összegekben vannak előirányozva, hogy azok az évi bevételekből fedezhetőek legyenek. — Ezért az egyes tételek további leszállításáról már azért sem lehet szó, mert az évközben pénzügyi zavarokkal bosszulná meg magát.

(Vége következik.)

Mi az ilyen európai lapszerkesztésen vagy túl vagyunk, vagy e mértéknek alatta állunk.

Ennél a lapnál a szerkesztés kriteriuma, hogy a szerkesztő munkája teremtsen meg a nevet, ne a név legyen garancia a munkáért.

Nálunk amerikaiasan nem a céget, de a munkát honoráljuk.

Ha a honorarium nem babér koszorú, de egy szánakozó mosoly; azzal ám számolyon, aki lelke kincseit kis piacon fillérekre váltja, aki dolgozik. Ne méltóztassék azért reánk fogni, hogy a szocialisták áradatában uszunk.

Sztrájk csak nálunk nem lehet. Ezt nem engedi meg a szerkesztő a riporternek, korrektornak és revizornak s viszont ezek nem zúgódnak a főszerkesztő ellen a munka és jutalom aránytalanságáért. Kulcsa pedig ez előnyös helyzetnek, hogy egy ilyen lap szerkesztőjéből — mint nálunk — fő, felelős szerkesztő, bel és kül munkatárs, tudósító korrektor stb. kitelik. Olyanok vagyunk, mint a tanítók, a nemzet nap-szamosai, a vándor színészek, kiknek minden szakmában, a művészet minden ágában otthon kell lenniök. Hogy aztán a közönség a mucsai színpadon is művészetet, a kutyabagosi iskolában is egyetemet, és a jövedicsi hírkürtben is magas niveaujú hirlapot keres; ez mellékes. Hogy pedig a kulturának mily véres verejtékező mun-

A római város belső élete: a népgyűlés, a curia és az előjáróság.

Duruy után: Laukó Albert főgimnáziumi igazgató.

(Folytatás.)

A candidálás megtörténte után, a candidatusnak gondosan kelle magára vigyázni. Meg van neki tiltva 5000 sestertius büntetés terhe alatt, vendégséget adni, vagy adatni a megválasztását megelőző évben, sőt kilencnél több embert házában fogadni egyszerre, ezeket is csak estére szabad meghívnia. Nem akarja a municipium, hogy a népet megvásárolhatósággal, a candidatus vesztegetéssel gyanúsítsák. Róma a maga szigorú napjaiban sem volt kevésbé gondos abban, hogy fentartsa folt nélkül a comitiumok tisztaságát, vagy legalább is ezt akarta megjelölni a vesztegetés ellen hozott törvényeivel.

Végre megérkezik a választás napja, az elnök szavazásra szólítja a polgárokat. Minden curia saját kijelölt helyére megy, a hol a szavazók leteszik szavazó jegyzőket, tabella, egy kosárba, melyet három különböző curia három polgára tart; ezek esküt tettek rá, hogy hűségesen kezelik és számlálják meg a szavazatokat. Eleinte a duumvirekre azután az aedilisekre történik szavazás, végre a quaestorokra; és az elnök proclamálja azokat a neveket, melyek legtöbb szavazatot kaptak. Öt nap múlva a megválasztottak a gyűlés előtt esküt tesznek, hogy engedelmeskednek a törvényeknek s öröködnék a város érdekei felett: „Esküszöm Jupiterre, az isteni Augustus, Claudius, Vespasianus, és Titusra, Domitianus Augustus szellemére, Penatesekre, hogy pontosan végrehajtom mind azt, a mit a törvény s a municipium érdeke parancsol, öntudatosan, csalárdságból, hamisságból nem teszek semmi olyast, mi ezekkel ellenkező; megakadályozom a menynyire hatalmamban áll, hogy ilyest tegyenek, tanácsot adni ítéletet mondani csakis” e törvény értelmében, s municipium érdekében fogok.“ Ki ez esküt nem tette le 10000 sestertius bírságra ítéltetett a polgárság javára.

Ha a comitiumok rendes megtartását zavarok akadályozták, a később ismeretlen lex Petronia fölhatalmazta a decuriákat, hogy a duumvirek helyére praefectusokat nevezzenek ki.

E kitüntetéshez nem jutott az ember ingyen; az újonnan megválasztott tartozott a kincstárba juttatni „a tiszteletdíjat“, melyet gyakran

kassai a néptanítók, a vándor színészek, a nemzetiség lakta helyeken, a közönyösség tengerében az újságot írók, aki nem ismeri; próbálja meg. Hát mernénk fogadni, hogy a vállalkozó így szólana: foly még ma is, de más igyék vizéből; én nem iszom többé. Nem, asszonyom. Avagy nézzük hát.

Szolgálni a közérdeket egy maroknyi helyen és a békességes társadalmi megélhetésért tojások között táncolni, újdonságot keresni ott, ahol a szomszéd szomszédja étlapját is tudja, szellemes novellákat írni, zugó vezér cikkeket szerkeszteni, apró híreket összeszedni, a szerk. üzenetekben sziporkázni, korrigálni egy személyben és pedig tekintettel a sajtó viszonyaira mindezt hetfőtől vasárnapig naponként tenni; ebben áll egy ilyen lapnak a készítése.

És ha a lap készen van, nem elég jó. Mert a fogpiszkáló csomagoló egyesülete érdekeit nem védi kellőleg. Mert nem elég fulminans. Mert foglalkozott X tanácsos idült aszmmjával. Az utca seprők egyesülete pénztári visszaélését megszéllőztette. Novellája lapos. Hirei kopottak. Szellemességében nincs eredetiség. Szóval a lap nem készült jól.

* * *

Igy kesereg sok igazságot mondva egy vidéki hirlapíró.

megkettőztettek azok, kik jobban akarták csinálni az ügyeket. Ez összeg, melyet a flaminek, pontifexek és augorok is fizettek, nem volt valami csekély összeg; van rá eset, hogy 30, 40 sőt 55,000 sestertius is volt, nem is szólva a játékokról s közhasznú munkákról, vagy a város szépítéséről, melyek költségeit az új méltóságok viselték. Numidiában, egy kalamai asszony egész életére papnővé választatván 400,000 sestertius adott egy színház építésre és Dio Chryaostomos figyelmezteti polgártársait, hogy nagy atyja, atyja s ő maga lassanként tönkre tették vagyoniukat, hivataloskodásuk következtében. De azután mily fény, mily tisztelet környezte őket! E duumvirek, aedilisek mily büszkén sétáltak a toga praetextában, egészen úgy, mintha Rómába töltöttek volna be valamely ősi méltóságot. Előttük ment két licior, kik a fascéseket vitték, utánnuk egy csomó köztisztviselő: apparitor, scriba, tabellarius, herold stb. működésük közben sella curulis-on ültek, hogy a törvények nevében döntsének s igazságosan ítéljenek. Tovább menve, Róma két consulának kellett volna őket tekinteni, minthogy a város büszkesége azzal tetszelgett magának, hogy a municipalis hatóság kisebbitett képmása a birodalom legfőbb hatóságának.

(Folytatása következik.)

Tisztelt szerkesztő úr!

Nem akarnék unalmassá válni, de ha a szerkesztő úr elfogadja még e levelimmel meglátogatom.

Mindenkit bizonyára érdekel azok megismerése, kik környezetét képezik. Előbbi levelemben Berethalom volt katolikus, most protentáns templomát részletesen bemutattam; ezt azért tettem, mert a szászok vallási központját Berethalom képezte a protestantizmus kezdetétől fogva, alkotmányunk életrekeltéig; itt székeltek csaknem három századon át az ágostai evangélikusok főpapja, kiknek sorába nem egy kitünőséggel találkozunk. E főpapok közül a római nevek jelzik, hogy Arminius (Hermann) a hős vezérnek unokai, ki vitézsége által egykor a római sasokat megsemmisítette a teutoburgi erdőben.

Salicäus Ferenc a német földön tett tanulmányi útjában magába szívta a Luther-féle reform. eszméket s hazájába visszatérvén nemcsak Berethalomban, hanem szász felei közt is egész apostoli hévvel terjeszteni kezdte a szabadelvű tanokat oly sikerrel, hogy 1552-ben a szászok általában az ágostai hitvallás követői lettek s első superintendensök: Unglerus Lukács berethalmi pap, 1572-ben a szászfőpapi székhelyet Berethalomban felállította. Weyrauch Zakariás alatt a szabadelvű kor Kálvin tanainak is teret engedett, de úgy látszik rövid időre, mert Graffius Ferenc, Theilesius György és Bart Keresztély főpásztorsága idejében nemcsak az akkor divatos boszorkánypör, a tűz- és vízpróba, hanem a helvét hitvallás maradványai is kiirtattak. Hermann Lukács Erdély történelmében is szerepel, mert Kemény János erdélyi fejedelem gyászos eleste után először őt kínálta meg Ali pasa Erdély fejedelmi

rangjával, de többre becsülte népe szeretetét és főpapi tisztjét a nagyságos erdélyi fejedelem címénél és méltóságánál. Őt követtek Zikelius Ármin, Ádámi István (mily kuruc magyar név!) Bauszner Bertalan, Haas Keresztély, Pankrácius Mihály, Scharzius András, kiknek idejében Erdély a politikai zivataroknak színtere. 1704-ben sokat szenvedett a Rákóczy hadai ellen támadó berethalmi szászság. Scharzius rendelte el 1708-ban az esti harangozásra következő hármass harangkonogatást annak jeléül, hogy nem Sz. Háromságtagadók, vagyis unitáriusok, hanem Sz. Háromság-hívő keresztények.

Ezeknek, valamint Krauss György, Graffius Lukács, Háner György, Schunn Jakab, Funk András, Müller Jakab, Neugeboren Dániel, Gräser Dániel, Bergleiter János és Binder György superintendensek képei a berethalmi sekrestyében meg vannak örökítve; alkotmányunk visszaállításáig, mikor Teutsch alatt a superintendensia, a szász nemzeti központba: Nagyszebenbe vonult.

Berethalom, Medgyeszéknek hosszas ideig politikai központja volt; s midőn ezt elvesztette, kárpótolta a keblében felállított superintendensi szék, míg az új összpontosítás a vallási központot is Nagyszebenbe helyezte, a hol a szászság nemzetiségi és politikai súlyát érezte.

A két Küküllő partján fekvő birtoktestet, mint Királyföldet a szászok II-ik Géza király alatt nyerték úgyszintén Beszterce és Barcaság vidékét a végett, hogy Erdély határait védjék és a kulturát előmozdítsák. Királyaink kiváltságokkal ruházták fel. Ilyen szép kiváltság: nemzeti, egyházi, iskolai önkormányzatuk, mely a szászságot egy testté forrasztá, hogy mellszegezve küzdessen a rájuk nehezedő hadi adó és egyházi követelmények ellen. A szászok egyházi közigazgatás tekintetében, míg a protestantizmust nem ismerték, az erdélyi püspököknek, később az esztergomi érseknek voltak alávetve, de 1552-től fogva lerázták azt s egy országos protestans egyházkerületbe tömörültek.

II. József kora ezen ágostai kerületet is érzékenyen sújtotta, mert iskolai vagyona elkoboztatott; de eljött a szabaddító rendelet s a szász egyetem vagyona jogos urához és eredeti céljához vissza került és most a magyar kormány ellenőrzése alatt folytatja nemzeti missioját, mint kell is a magyar állam eszméje megerősítésére is.

Aristides.

KÜLÖNFÉLÉK.

Szász Károly. Bartha Miklós.

E hét ugyancsak kivette áldozatait hazánk nagyjainak halálkozásában. Megdöbben a szív széles e hazában mikor értesülünk, hogy lehullott a mi dicsekedésünk két ragyogó csillaga, meghalt a szellemi világ két koronás uralkodója. A hét elején jött a hír, hogy a dunamelléki ref. egyház ke-

rület nyugalmazott tudós püspöke a magyar nemzeti irodalom büszkesége: Szász Károly immár halott. Lapunk zártakor kapjuk az Emke tudósító gyászjelentését: „Bartha Miklós orsz. képviselő, az „Emke“ alelnöke, a magyar nemzeti eszme fényes tollu publicistája“ e hó 19-én Budapesten váratlanul elhunyt. Bizony nagy a magyar vesztesége, méltó a nemzet gyásza.

Egyház látogatás. Nagy Domokos esperes e hó 18-án tartotta szokásos vizitációját az itteni ev. ref. egyháznál. Ittléte alatt Borosnyai István nagybirtokos barátjának volt vendége. Ugyancsak 18-án a kolozsváriak ékes szavú papja I. Irsay József is városunkban volt Szabó Miklós lelkész és a többi jó barátai látogatására. Az egyháztanács a kaszinóban 18-án délben ebédet adott az illustis vendégeknek illetve Nagy Domokos esperes tiszteletére, ki 19-én tovább ment hivatalos útján Szásziskalmásra.

Szövetkezetibank Hosszuaszón. Az erzsébetvárosi Szövetkezetibanknak fiókja létesült Hosszuaszón. Ez új intézet vezetésével Ludvig Rudolfot az itteni Szövetkezetibank elnökösen ismert, első tisztviselője bizatott meg.

Szüret. A héten ugyancsak zajosak voltak a szőlő hegyek a szedők vig danájától, az utcák mozgalmasak a mustot szállító szerek forgalmától.

A héten volt szőlőinkben a szüret. Az eredmény bár felette szép; a must adásnál vedrenként 4 koronán alul szó sincs.

Vakatio. A szüretre a helybeli állami főgimnáziumban hétfőn, az állami elemi iskolában pedig hétfőn és kedden szünet volt.

Templomozás. Ma 22-én d. e. az ev. ref. templomban nem fog Istentisztelet tartatni lévén a lelkész Szászernyén templomozni. Itt említjük meg, hogy a ref. emlékűnnepély f. hó 29-én tartatik meg a ref. templomban tekintettel a f. hó 30-án és 31-én Dicsőszenmártonban tartandó egyházmegeyi gyűlésre.

A budapesti m. kir. állami felső építőipariskolában (Budapest, VII. ker. Csömöri út 74. szám, a rendszakosztály első évfolyamára s az építőipari téli tanfolyam négy évfolyamára a beiratás október 20-tól 29-ig tart. a) Rendes szakosztály. Tartama hat félév. A végbizonyítvány három évi utólagos gyakorlat igazolása mellett jogot ad a kőműves, a kőfaragó vagy az ács mesterség önálló üzésére s az építőmesteri vizsgálatra való jelentkezésre. A végbizonyítvány a hivatalos állások betöltésénél az érettségi bizonyítvánnyal egyenlő rangú s jogot ad az egy éves önkéntességre. A végzett tanulók a vasúti s posta- és táviratdizsiti tanfolyamra is felvétetnek. Felvételi feltételek: legalább 15 életév betöltése egészséges testi szervezet, legalább négy középiskolai (gymnasialis, reál v. polgári iskolai) osztály jó sikerű elvégzése s legalább négy havi gyakorlati működés az építőipar terén. b) Építőipari téli tanfolyam. Tartama négy téli félév. A végbizonyítvány három évi utólagos gyakorlat mellett jogot ad a kőműves, a kőfaragó vagy az ács mesterség önálló üzésére, valamint az építőmesteri vizsgálatra való jelentkezésre. Felvételi feltételek: legalább 15 életév betöltése, egészséges testi szervezet, írni, olvasni és számolni tudás s legalább egy teljes építési időzakra terjedő gyakorlati működés az építőipar terén. A hosszabb gyakorlattal bírók s a felszabadult segédek, valamint a kik középiskolai osztályokat is végeztek, a felvételnél előnyben részesülnek. Az intézet igazgatósága készséggel ad részletes felvilágosítást s megkeresésre szívesen küld nyomtatott tájékoztatót. Az igazgatóság.

Az ember. Ez lesz a címe a Műveltség Könyvtára II. kötetének, mely a kiadótársulat értesítése szerint október végére fog megjelenni. Ez a kötet úgy, mint a Műveltség Könyvtára I. köteté is, a művelt közönség igényeihez mért népszerű feldolgozásban fogja közölni a benne

feldolgozott ismeretanyagot. A hazai tudósainak egy jeles gárdája egyesült arra a célra, hogy kiki a maga szakmájából előadja az emberről szóló tényeket és ismereteket, amelyek érdekesebbek arra, hogy a művelt laikus közönség tudáskörében helyet foglaljanak, és a melyek érdekességükkel fogva a közönség figyelmét is lebilincselhetik. A Műveltség Könyvtára-nak ezen kötetete tárgyalni fogja az ember származását és helyét a természetben, az emberi test szerkezetét és működését, az ember lelki életét, a szellemi munka természetét, a lelki rendellenességeket, az ember faji sajátosságait és végül az egészségtan és a célszerű életmód törvényeit. Mindezek a nélkülözhetetlen, fontos ismeretek nehézkesség nélküli alapos, de amellet világos, könnyen érthető feldolgozásban kerülnek magyar közönség kezébe. Az Ember című hézagpótlónak mondható munkát Alexander Bernát és Lenhossók Mihály egyetem tanárok szerkesztik a legjelesebb szakértők bevonásával. A Műveltség Könyvtára-nak ezen kötetét is, miként az elsőt, sok száz szövegkép és színes műmelléklet fogja díszíteni. Az a páratlan fogadtatás, melyben a Műveltség Könyvtárának első kötete a magyar közönség részéről részesült, a kiadótársulatot a további kötetek minél fényesebb kiállításra serkenti.

Szerkesztői üzenetek.

Ely. Szívesen látjuk és készségesen nyitunk meg a sorompókat.

K. A. Vettük, s hisszük, hogy mihamarabb adjuk is!

Sétáló: Hogy hétfőn d. u. 7—8 óra között hogyan végződött a kiskávéházból eredő riadalom: azért nem közlhetjük, mert vizsgáló orvossal, a rendőrséggel még nem érteztünk ez ügyben. Azonban a mint a források megnevezése mutatja, e dolognak kellemes és kívánatos vége aligha lehetett.

H I R D E T É S E K.

Megbízható és szorgalmas

ü g y n ö k ö k

olyan vidékről, a hol a szőlő megterem és szőlőmiveléssel foglalkoznak és a hol a filoxera pusztításait már megkezdette vagy pedig a hol szőlőültetéssel foglalkoznak: szép, állandó és biztos mellékkeresetre tehetnek szert, ha címüket közlik Hegyi Lajossal Budapest, Király-utca 13. l. 4—6.

Fischer és Társa

Faiskolák

Nagy-Enyed (Alsó-Fehérmegye)

40 katastralis holdon fekvő faiskoláink Erdélyben a legnagyobbak és leggazdagabbak.

Készlet: 80.000 gyümölcsfa különböző alakokban s a legjobb és legfinomabb fajokban.

Gyümölcsvadoncokban készlet 1 millió.

Gledicsia legjobb kerítés növényben, készletünk 1 millió.

A k á c f a erdősítésre alkalmas, készletünk 1 millió. Diszcsérjék, sétatér, magános fák.

— Árjegyzék ingyen. —

Faiskoláink megtekintésére az érdeklődőket tisztelettel meghívjuk. 70 1—6

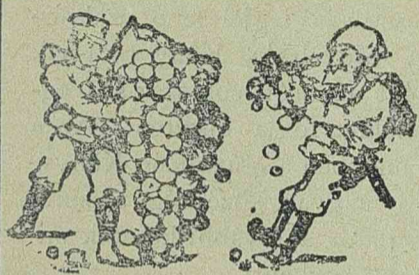
☀ Kötűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu portland cementet ajánl olcsó áron a ☀

BRASSÓI PORTLAND CEMENT-GYÁR

BRASSÓBAN.

Erzsébetváros on kapható, LANG ISTVÁN urnál.

33-44

Az elműt
rendkivűli
száraz nyár
folyamán
ismét a

Küküllőmenti

Első Szőlőoltványtelep

Tulajdonos: CASPARI FRIGYES MEDGYES, 116.
(Nagyküküllőmegye.)

volt az egyedűli az egész országban, mely oltványait óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel öntözte, s ennek folytán az egyedűli szőlőtelep, amely ez évben is valóban szép és minden tekintetben kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállit.

Képes árjegyzék számos elismerő levéllel ingyen és bérmentve. 63 4-20

SÖMÖRÖSEK ÉS BÓRSZENNYESEK!

olyanok is, kik sehol gyógyulást nem találtak,
árjegyzéket és Ausztriából való bizonyítványokat
kérnek.

Gyógyszerész: C. W. ROLLE,
ALTONA.

Bahrenfeld, Beethovenstr. 12.

1-6 68

Mielőtt Oltványszükségletét fedezi kérjen

ÁRJEGYZÉKET

az ERDÉLYI ELSŐ SZŐLŐOLTVÁNYTELEPRŐL

Medgyes,

(Nagyküküllőmegye)

tulajdonosa: AMBRÓZI MIHÁLY szőlőbirtokos
az erd. sz. gazd.-egylet szőlőszeti szakosztály
elnöke.

Minden küldeményhez egy képes mivelési
útasítás a „Vinczellér barátja“ mellékeltek.

1-3 69

A legmesszebb menő szavatosság
elvállaltatik.

Csak első osztályu oltványok kerűlnek
eladásra.

Törv.
védve

„SUDIN“

Biztos szer,
kéz és lábizzadás ellen.

„Vigyétek el hirét
Széles e világbá:
Ki bütykös, tyúkszemes
Izzad keze-lába.
Az csak „Szudin“-t vegyen
Nem vette hiába
Mert nem izzad többé
Ha egyszer használta.“

Ára ecsettel

1 korona.

Egyedűli raktár
Erzsébetváros és vidéke részére.

Kapható
KAROLYI JÓZSEF
bőrkereskedésében.

49

10-10

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDŰL ELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

86-88